Integratsiooni Sihtasutus

23.11.2026 nr 6.2-1/2026/156-1

Kultuuriministeerium

Kultuuriministri 15.03.2023 käskkirja nr 80 „Eesti ühiskonnas lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate tegevuste elluviimiseks toetuse andmise tingimused“ muutmisettepanek

Esitame ettepanekud kultuuriministri 15.03.2023 käskkirja nr 80 „Eesti ühiskonnas lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate tegevuste elluviimiseks toetuse andmise tingimused“ (edaspidi TAT) muutmiseks.

Tänaseks on selgunud, et nõudlus tegevusega „Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused“ (edaspidi *tööjõulähetusprogramm*) pakutava tegevuse järele on jäänud prognoositust oluliselt väiksemaks. Märkimisväärne osa programmi peamisest sihtrühmast ehk haridustöötajatest, kellel oli vajadus ja võimalus keelelähetuses osaleda, on programmi juba läbinud. Uute osalejate kaasamist piirab tööjõupuudus, sest haridusasutustel on keeruline leida lähetuse ajaks asendajaid. Ka teistes avaliku sektori valdkondades on nõudlus jäänud prognoositust väiksemaks.
Lisaks on Tallinna linn pakkunud koolide ja lasteaedade õpetajatele eesti keele praktikat keelerände projekti kaudu, mis on samalaande keelepraktika võimalus. Arvestades eeltoodust on põhjendatud tööjõulähetusprojekti lõpetamine 2027. aasta lõpus.

Kohanemisprogrammi raames pakutakse ajutise kaitse saajatele kohanemiskoolitusi ja A1-B1-taseme eesti keele õpet. Hetkel on ajutise kaitse saajatele suunatud keelekursuste pakkumiseks sõlmitud 5 lepingut (5 erinevat keeltekooli), mis lõppevad 04.03.2027. Suvel 2026 sai ametlikult teatavaks üleeuroopaline otsus, et ajutise kaitse staatust pikendatakse kuni 04.03.2028. Enne uue ajutise kaitse staatuse pikendamise kuupäeva (04.03.2028) määramist kehtis ajutine kaitse kuni kuupäevani 04.03.2027 ja vastavad teenused olid planeeritud kuni selle kuupäevani. Hetkeolukorrast tingitult peab INSA tagama projekti „Kohanemisprogrammi „Settle in Estonia“ pakkumine“ (edaspidi *kohanemisprogramm*) raames ajutise kaitse saajatele baasmooduli ja A1-B1-taseme eesti keele kursuste pakkumise sh. ajaperioodil 04.03.2027-03.03.2028, mis ei olnud eelnevalt eelarvesse planeeritud. Oluline on tagada ajutise kaitse saajatele tasuta keeleõpe sealhulgas ka A2- ja B1-tasemel. See toob kaasa täiendavate eelarve vahendite vajaduse. Vajaduspõhiselt prognoosime sellega seoses täiendavaks koolitusvajaduseks baasmoodulis 1800 ja A1-B1-taseme eesti keele kursustel 5600 õppekohta. Arvestades kehtivat projekti eelarve mahtu peame perioodil 04.03.2027-03.03.2028 pakkuma ajutise kaitse saajatele suunatud baasmoodulit ja

Linda 2
20309, Narva
Telefon 659 9021
E-post info@integratsioon.ee
Registrikood 90000788
http://www.integratsioon.ee

A1-B1-taseme eesti keele kursusi 2028. ja 2029. aastal projekti eelarvesse planeeritud vajaduspõhiste kohanemisprogrammi teenuste rahaliste vahendite arvelt. See tähendab, et hetkeseisuga pole projektis alates 2027. aasta teisest poolest piisavalt rahalisi vahendeid, et jätkata vajaduspõhise kohanemisprogrammi teenuse pakkumist kuni projekti perioodi lõpuni.
Neid asjaolusid arvestades peame vajalikuks suunata tööjõulähetusprogrammile eraldatud eelarvelistest vahenditest 1 579 000 eurot (SF+RKF) kohanemisprogrammi tegevuste toetamiseks. Kohanemisprogrammi eelarvele lisanduvate vahendite arvelt saame täiendavalt tellida sihtrühmale 1800 baasmooduli õppekohta ja A1-B1-taseme eesti keele kursuste puhul 2200 õppekohta. Sellega saaksime täielikult katta täiendavate baasmooduli õppekohtade vajaduse ning osaliselt katta A1-B1-taseme eesti keele kursuste täiendavate õppekohtade vajaduse. Ülejäänud 3400 eesti keele kursuste õppekohta, mida on prognoosile kohaselt vajalik ajutise kaitse saajatele pakkuda kaetakse tavarände raames Eestisse saabunud uussisserändajatele eesti keele kursuste pakkumiseks mõeldud eelarvelistest vahenditest.
Vastavalt INSA ja Kultuuriministeeriumi esindajate 15.10.2026 kohtumisel kokku lepitule jätkatakse kohanemisprogrammi vajaduspõhiste teenuste pakkumist tavarände raames saabunutele ja ajutise kaitse saajatele projekti 2028. ja 2029. aasta eelarve arvelt.

Sellest tulenevalt teeme järgmised muudatusettepanekud:

1. Sätestada TAT punktis 3.3.5 uus lõpptähtaeg 31.12.2027 punktides 3.3.4.1 ja 3.3.4.3 kirjeldatud tegevustele.
Hetkel osutatakse tööjõulähetusprogramm raames teenust riigihanke nr 288267 alusel sõlmitud lepingute alusel. Lepingutes on sätestatud tehtavate tööde viimane üle andmise tähtaeg 31.08.2027. Selleks, et peale viimaste tööde üle andmist jääks veel mõistlik aeg aruandluse koostamiseks, kontrollimiseks ning arvete esitamiseks soovime lõpptähtajaks seada 31.12.2027.

2. Sätestada TAT punktis 4.1 „Toetatavate tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad“ järgmised sihttasemed:
Toetatav tegevus 3.3 – Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul:
Väljundnäitaja tööjõulähetusprogrammis osalejate arv. Sihttase (2029) 650;
Tulemusnäitaja tööjõulähetusprogrammi läbinute arv. Sihttase (2029) 455.
Sihttasemete muutmine on vajalik, et arvestada eelarvete muutmise mõjuga tööjõulähetusprogrammi rakendamise tulemustele. 2025. aasta lõpuks oli tegelik osalejate arv 303. 2026. aasta septembri seisuga on 2026. aastal programmis osalejate arv 142. Ehk kokku on kogu programmi tegevusperioodi peale kokku 445 osalejat. Lepingupartner prognoosib praeguste teadmiste pinnalt, et käimasolevate lepingute täitmise käigus on võimalik saavutada veel lisaks 205 inimese osalemine. Seega oleks realistlik võimalus saavutada 2027 aasta lõpuks 650 inimese osalemine. Tulemusnäitaja osas arvestame, et läbinute osakaal on 70% osalejate arvust ja see teeks prognoositavaks läbinute koguarvuks 455.

3. TAT punktis 6 „toetatavate tegevuste eelarve“ kehtestada toetatavatel tegevustel uued eelarved järgmistes summades.
3.1. Kohanemisprogrammi eelarve koondsumma 20 079 000 eurot.

Seni kehtiva eelarve järgi on kohanemisprogrammi eelarve koondsumma 18 500 000 eurot (EL+RKF). Teeme ettepaneku lisada tööjõulähetusprogrammist vabanevad 1 579 000 (EL+RKF) eurot kohanemisprogrammi eelarvesse. Lisanduvate vahendite arvelt saame pakkuda ajutise kaitse saajatele täiendavalt koolitusi nagu ülalpool kirjeldatud.

3.2. Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused eelarve koondsumma 2 331 000 eurot (EL+RKF).

Eelarve prognoosi aluseks on hankepartneri poolt esitatud prognoos tööjõulähetusprogrammis osalejate kohta hankelepingute kehtivuse lõpuni 31.08.2027. 2026. aasta prognoositav tööjõulähetusprogrammis viibitud päevade arv on kokku 3000 ning 2027. aastal samuti 3000 päeva. Eelarve 2 331 000 eurot on kujunenud nii:

Tegelikud kulud kokku 2023-2025: 1 173 581,68 eurot (sh otsesed kulud 1 096 805,32 eurot)

2026. ja 2027. aastal on prognoositavad kulud vastavalt 586 707,81 ja 570 710,50 eurot. Projekti lõplikud kulud selguvad pärast hankelepingu lõpparuande kontrollimist.

3.3. Koos punktides 3.1 ja 3.2. toodud eelarve koondsummade muutmisega muuta ka TAT punktis 6 vastavad Euroopa Sotsiaalfond+ toetuse ja riikliku kaasfinantseeringu osade summad arvestades proportsioone 70% ja 30%.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Dmitri Moskovtsev
juhataja

Tauno Vare
tauno.vare@integratsioon.ee